

Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени "бакалавър", "магистър" и "специалист"

Приета с ПМС № 162 от 23.07.2002 г., обн., ДВ, бр. 76 от 6.08.2002 г., в сила от 6.08.2002 г., попр., бр. 85 от 5.09.2002 г., доп., бр. 79 от 5.09.2003 г. кн. 9/2002 г., стр. 295; кн. 10/2003 г., стр. 325 т. 4, р. 2, № 3276

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Висше образование на образователно-квалификационните степени "бакалавър", "магистър" и "специалист" се придобива във висши училища, които отговарят на изискванията на Закона за висшето образование и на наредбата.

Чл. 2. (1) Обучението на студентите се провежда по специалности, които са от професионално направление съгласно Класификатора на областите на **висше образование** и професионалните направления, утвърден с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 64 от 2002 г.).

(2) Обучението по всяка специалност се извършва по учебен план, който включва задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.

(3) Задължителните учебни дисциплини осигуряват фундаментална подготовка по избраната широкопрофилна специалност от професионалното направление.

(4) Избираемите учебни дисциплини осигуряват специфични знания и компетентности от областта на специалността.

(5) Факултативните дисциплини дават възможност за получаване на знания и умения в различни научни области в съответствие с интересите на студентите.

(6) Съотношението между учебните дисциплини по ал. 3, 4 и 5 се определя в учебния план на специалността с решение на факултетния съвет.

Чл. 3. (1) Лекционните курсове по задължителните и избираемите учебни дисциплини се възлагат на хабилитирани преподаватели.

(2) До 30 на сто от лекционните курсове могат да се възлагат на нехабилитирани преподаватели с образователна и научна степен "доктор".

(3) За специалностите от областта на **висше образование** "Изкуства" до 30 на сто от лекционните курсове могат да се възлагат на нехабилитирани преподаватели.

Глава втора

ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА **ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ** НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН "БАКАЛАВЪР"

Чл. 4. (1) Висшите училища организират обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "бакалавър", което осигурява:

1. получаване на цялостна представа за характера на професионалното направление и специалността;
2. овладяване на широкопрофилни теоретични знания и практически умения;
3. умения за адаптивност в съответствие с изменящите се условия при реализирането на специалистите;
4. придобиване на умения за самостоятелна професионална работа и за работа в екип;
5. условия за образователна мобилност и международна сравнимост на получаваните знания и придобитите способности.

(2) Получената подготовка дава възможност на придобилите образователно-квалификационна степен "бакалавър":

1. да упражняват професии съобразно придобитото **образование** и професионална квалификация;
2. да продължават обучението си в следващи образователно-квалификационни степени;
3. да участват в различни форми на продължаващо обучение през целия живот.

Чл. 5. (1) За обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен "бакалавър" се приемат лица, които са завършили средно **образование**, осигуряващо им достъп до обучение във висши училища.

(2) Приемането на студенти по ал. 1 се осъществява в съответствие със Закона за висшето **образование** и правилниците на висшите училища.

Чл. 6. (1) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2003 г.) Минималният срок за обучение в редовна форма по учебен план е 4 години с общ хорариум не по-малък от 2200 часа и не по-голям от 3000 часа, а за специалностите от професионално направление "Изобразително изкуство" - не по-голям от 4200 часа.

(2) В задочна форма на обучение се изпълняват изискванията, предвидени в учебния план по съответната специалност, като аудиторната заетост не може да бъде по-малка от 50 на сто от предвидената в учебния план за редовна форма с минимален срок за обучение 4 години.

(3) Обучението на студентите, придобили образователно-квалификационна степен на висшето **образование**, се извършва по учебен план, утвърден от академичния съвет на висшето училище, и е с продължителност, съобразена с придобитото **образование**.

Чл. 7. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "бакалавър" завършва с държавен изпит или с дипломна работа.

(2) Държавният изпит или защитата на дипломната работа се провежда пред изпитна комисия, в състава на която влизат не по-малко от трима хабилитирани преподаватели. В комисията могат да се включват и хабилитирани в съответната научна област лица от други висши училища, както и специалисти от съответната професионална област.

(3) Съставът на всяка изпитна комисия се определя със заповед на ректора.

Чл. 8. Студентите, изпълнили задълженията си по учебния план, получават дипломи за завършено **висше образование** на образователно-квалификационна степен "бакалавър" по съответната специалност.

Глава трета

ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА **ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ** НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН "МАГИСТЪР"

Чл. 9. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" се провежда в три основни направления:

1. профилиране и задълбочаване на подготовката в съответствие с придобитата специалност на образователно-квалификационна степен "бакалавър";
2. подготовка след завършено средно **образование** по специалности, за които се предвижда обучение само за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър";
3. допълнителна широкопрофилна и интердисциплинарна подготовка за придобилите **висше образование** на образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по друга специалност.

(2) Обучението осигурява:

1. задълбочена научно-теоретична и специализирана подготовка по специалността;
2. усвояване основите на научноизследователската, научно-приложната и/или художествено-творческата дейност;
3. условия за образователна мобилност на студентите, в т. ч. международна сравнимост на получаваните знания и придобитите умения;
4. развитие на способности за адаптация в условията на социални, икономически и технологични промени.

Чл. 10. (1) Сроковете на обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" в редовна форма на обучение са:

1. не по-малко от една година за специалностите по чл. 9, ал. 1, т. 1;
2. (попр. - ДВ, бр. 85 от 2002 г.) не по-малко от 5 години за специалностите по чл. 9, ал. 1, т. 2;
3. по учебен план с продължителност, съобразена с предварителната

подготовка на кандидатите и с правилника на висшето училище за специалности по чл. 9, ал. 1, т. 3.

(2) Приемането на студентите се извършва съгласно нормативните актове и правилниците на висшите училища.

Чл. 11. При задочната форма на обучение се изпълняват изискванията, предвидени в учебния план по съответната специалност, като аудиторната заетост не може да бъде по-малка от 50 на сто от утвърдената за редовната форма.

Чл. 12. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" завършва с държавен изпит или със защита на дипломна работа.

(2) Държавният изпит или защитата на дипломна работа се провежда пред изпитна комисия, в състава на която влизат не по-малко от трима хабилитирани преподаватели в съответната научна област. В комисията могат да се включват и до две хабилитирани лица от други висши училища, както и специалисти от съответната професионална област.

Чл. 13. Студентите, изпълнили задълженията си по учебните планове, получават дипломи за завършено **висше образование** на образователно-квалификационна степен "магистър".

Глава четвърта

ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА **ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ** НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН "СПЕЦИАЛИСТ"

Чл. 14. (1) Колежите организират обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "специалист", което осигурява:

1. теоретична подготовка, даваща знания от фундамента на професионалното направление;
2. специализираща и технологична подготовка в съответствие със специалностите в колежа;
3. практическа подготовка за съответната специалност;
4. компютърна подготовка за реализиране на специалността;
5. условия за образователна мобилност на студентите, в т. ч. международна сравнимост на получаваните знания и придобитите умения.

(2) Получената подготовка дава възможност на придобилите образователно-квалификационна степен "специалист":

1. да заемат длъжности в съответствие с професионалната си подготовка и квалификация;
2. да продължават обучението си в по-горни образователни степени в съответствие с нормативните актове и правилниците на висшите училища.

Чл. 15. (1) За придобиване на образователно-квалификационна степен "специалист" в редовна и задочна форма на обучение се приемат лица, завършили средно **образование**.

(2) Приемането на студентите се извършва в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование.

(3) Лица, притежаващи същата или друга образователно-квалификационна степен, се приемат при условия и по ред, определени в правилника на висшето училище.

Чл. 16. (1) Продължителността на обучението в редовна форма по учебен план е с минимален срок на подготовка 3 години с общ хорариум не по-малък от 1800 часа и не по-голям от 2400 часа.

(2) Продължителността на обучението в задочна форма по учебен план е с минимален срок на подготовка 3 години, като се покриват изцяло изискванията на учебния план за редовната форма, при общ хорариум не по-малък от 50 на сто от утвърдения общ хорариум за редовната форма.

Чл. 17. (1) Обучението на студентите се извършва по учебен план, разработен от висшето училище в съответствие с квалификационната характеристика на специалността с участието на хабилитирани преподаватели от съответната научна област, на фирми - основни потребители на кадрите, и на съсловни организации.

(2) Хорариумът на учебните дисциплини с практическа насоченост, определени в чл. 14, ал. 1, т. 2, 3 и 4, не може да бъде по-малък от 75 на сто от общия хорариум по учебния план.

Чл. 18. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "специалист" завършва с държавен изпит.

(2) Държавният изпит се провежда от държавна изпитна комисия, в състава на която влизат не по-малко от двама хабилитирани преподаватели в съответната научна област. В комисията могат да се включват и хабилитирани лица от други висши училища и специалисти от съответната професионална област.

Чл. 19. Студентите, изпълнили задълженията си по учебния план, получават диплома за завършено **висше образование** на образователно-квалификационна степен "специалист".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Студентите, приети преди влизането в сила на наредбата, довършват обучението си по учебните планове и по условията, при които са били приети.

§ 2. Висши училища и колежи, които не изпълняват изискванията на наредбата, не могат да издават дипломи за **висше образование** на образователно-квалификационните степени "бакалавър", "магистър" и "специалист".

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 9, ал. 3, т. 5 от Закона за висшето образование.